

Ústavněprávní vývoj frankistického Španělska

Abstrakt

Účelem diplomové práce je popsat politický režim, právní řád a zvláště ústavní právo platné ve Španělsku během vlády Franciska Franka Bahamonde mezi lety 1936 a 1975.

Franco se účastnil vojenského povstání proti Druhé španělské republice a brzy se stal vůdcem nacionalistických vojsk. Jako hlava státu uvedl v život koncepci „Nového státu“, při jejíž tvorbě se inspiroval fašistickými, falangistickými a tradicionalistickými ideologiemi. Pod tlakem mezinárodní situace po druhé světové válce byl nucen změnit svou zahraničně politickou orientaci – Mussoliniho Itálii a Hitlerovo Německo vystřídaly Spojené státy – ovšem na jeho autoritářském způsobu vládnutí se mnoho nezměnilo. Stále disponoval neomezenou mocí a trvalé bylo i jeho výjimečné postavení. Svobodná soutěž politických stran byla znemožněna a jedinou povolenou stranou byla frankistická FET y de las JONS (později označovaná jako Národní hnutí).

Během své vlády Franco inspiroval přijetí sedmi Základních zákonů, které zakotvovaly lidská práva, ideologické principy režimu a stanovovaly organizaci a fungování ústředních státních orgánů. Prvním z těchto zákonů byl Kodex práce, přijatý v roce 1938, dále Zákon ustavující kortesy z roku 1942, Kodex Španělů z roku 1945, Zákon o národním referendu z roku 1945, Zákon o nástupnictví v čele státu z roku 1947, Zákon o zásadách Národního hnutí z roku 1958 a Základní zákon státu z roku 1967.

Mnoho ustanovení těchto zákonů ovšem mělo odloženou účinnost na dobu po Frankově smrti. Lidská práva nebyla vymahatelná v řízení před soudy a vláda mohla pozastavit jejich účinnost pouhým vlastním rozhodnutím.

V roce 1947 se Franco rozhodl „nastolit“ monarchii, neměl ovšem v úmyslu jmenovat sám sebe králem. Vytvořil orgány typické pro království, například Královskou radu, což byl poradní orgán, jehož úkolem bylo asistovat hlavě státu, nebo Účetní dvůr království. V roce 1969 jmenoval svým nástupcem Juana Carlose Bourbonského.

Složení zákonodárného orgánu, kortesů, bylo založeno na takzvané „organické reprezentaci“, tedy zastoupení přirozeně existujících skupin společnosti – obce, rodiny a odborového svazu. Kortesy ovšem neomezovaly Frankovu vlastní zákonodárnou pravomoc.

Účelem komplikované struktury státních institucí bylo zakrýt fakt, že jediným vládcem Španělska je Francisco Franco, jehož moc byla neomezená až do jeho smrti.